Nizami Gəncəvi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiridir

İranın cəfəng iddiaları isə həmişəki kimi iflasa məhkumdur

Tehranda keçirilən "Nizami Gəncəvi həftəsi"nin açılış mərasimində İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsü Nasir Kənani anti-Azərbaycan mövqeli iddialar səsləndirib, böyük Azərbaycan mütəfəkkiri Nizami Gəncəvini "fars şairi" adlandırıb.

Rəsmi Tehran bununla anti-Azərbaycan xislətini bir daha nümayiş etdirib. İranın bu əsassız iddiasına Azərbaycanın cavabı gecikməyib. X Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində Nizami Gəncəvinin doğma Gəncə şəhərində dünyaya gəldiyini, orada yazıb-yaratdığını və dəfn olunduğunu bildirən Prezident İlham Əliyev deyib ki, "Onun müdrikliyi və istedadı Azərbaycan xalqının müdrikliyinin və istedadının təzahürüdür".

İran farsca yazan bütün şairləri özününküləşdirməyə cəhd edir

Mövzu ilə bağlı qəzetimizə danışan Milli Məclisin deputatı Anar İsgəndərov qeyd edib ki, İran bir dövlət kimi Azərbaycana münasibətdə heç zaman ədalətli mövqe tutmayıb. Hələ 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan olunanda da ilk etiraz məhz İrandan gəlmişdi. Onlar iddia edirdilər ki, guya Azərbaycan adlı dövlət heç zaman olmayıb, bu ərazilər İrana məxsusdur. Bu, əlbəttə ki, ağ yalandır. Nizaminin yaşadığı dövrdə fars dili poeziya dili idi. Təkcə azərbaycanlılar deyil, hətta Osmanlı türkləri, onların ən məşhur şairləri də fars dilində yazıb yaradırdılar. Eləcə də Suriya, Hələb və digər ölkələrdə bu dildən poeziyada istifadə olunurdu.

Deputatın sözlərinə görə, təkcə tarixçiləri deyil, İranın dövlət nümayəndələri də yeri gəldi-gəlmədi gah Xəzəri Mazandaran adlandırır, gah Şimali Azərbaycanla bağlı iddialarını dilə gətirir, gah da Nizami Gəncəvini özününküləşdirməyə çalışırlar. Nizami Gəncədə doğulub, bütün fəaliyyəti bu şəhərlə bağlıdır. Bunu təsdiqləyən əsaslı faktlar mövcuddur. Amma o da unudulmamalıdır ki, dahilər, istedadlı insanlar barədə rəvayətlər, müxtəlif fikirlər, özününküləşdirmə cəhdləri tarix boyu olub və olacaq da. Nizami Gəncəvi də o şəxsiyyətlərdəndir ki, onunla bağlı daim müxtəlif iddialar səsləndirilir. Həqiqət isə ondan ibarətdir ki, Nizami Azərbaycan şairidir, dahi şəxsiyyətdir, bu torpağın övladıdır. Bu gün İran dövləti Nizami Gəncəvi ilə bağlı iddialar səsləndirir. Sual olunur: bu günə qədər İrandan hansı səmimi münasibəti görmüşük ki, Nizamiyə də belə münasibət gözləyək? İran qonşu olsa da, Azərbaycana qarşı düşmən mövqe sərgiləyir. Xüsusilə 44 günlük müharibə, eləcə də erməni iddialarının baş qaldırdığı vaxtdan etibarən baş tutan bütün Qarabağ hadisələri bunu sübut edir".

A.İsgəndərov deyib ki, cənub qonşumuzun hansısa ədalətli davranışının şahidi olmamışıq: "İranın dövlət siyasətində səmimilikdən əsər-əlamət olmayıb. İran ən ağır günümüzdə belə Azərbaycan torpaqlarının bir hissəsinin ona məxsus olduğunu iddia etməkdən çəkinməyib. İran gün açıq səma altında ermənilər tərəfindən xarabalığa çevrilmiş Qarabağda sökülən evlər, kəsilən qiymətli ağaclar və sairə İrana daşınıb. Bu, sirr deyil. İran həqiqi islam dövləti olsaydı, belə riyakarlıqlar nümayiş etdirməzdi".

Deputatın dediyinə görə, İran təkcə Nizami Gəncəvi ilə bağlı deyil, fars dilində yazan, demək olar ki, bütün şairlərə münasibətdə təxminən eyni münasibəti göstərir: "Amma bunlar bizi nə çəkindirir, nə də təəccübləndirir. Bu gün ölkəmizin həyata keçirdiyi siyasət kifayət qədər ədalətlidir. Biz beynəlxalq hüquq normalarına riayət edir, qonşu dövlətlərə münasibətdə hər zaman səmimiyyət sərgiləyirik. İranın iddiaları tamamilə boş və mənasızdır. Nizami Gəncəvi ümumbəşəri olsa da, Azərbaycan xalqının böyük şairidir".

Rəsmi Tehran riyakar hədəflərinə çata bilməyəcək

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov deyib ki, Tehranda keçirilən "Nizami Gəncəvi həftəsi"nin açılış mərasimində İran Xarici İşlər Nazirliyinin sözçüsünün Gəncənin "İran şəhəri", Nizami Gəncəvinin "fars şairi" olduğunu iddia etməsi ölkəmizə qarşı növbəti təxribatdır: "Bu yanaşmanın haradan və nədən qaynaqlandığı məlumdur. İran rəsmilərinə bir daha xatırlatmaq lazımdır ki, Gəncə şəhəri İranda yox, Azərbaycanda yerləşir və bu cür təxribatlarla nə tarixi həqiqətləri, nə də ölkəmizin haqlı mövqeyini dəyişmək mümkün deyil. Nəzərə almaq lazımdır ki, İranın cəhdlərinə baxmayaraq, bütün dünya Nizamini Azərbaycan şairi və böyük din alimi kimi qəbul edib. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yaradılan Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi Bakıda 10-cu forumunu keçirdi. Bu mərkəz dünyanın bir çox tanınmış siyasətçi və şəxsiyyətlərini öz ətrafına toplamağa artıq nail olub".

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycan dünyanı narahat edən qlobal məsələlərin müzakirə olunduğu mühüm mərkəzə çevrilib: "Bəlkə İranı həm də bu narahat edir?! İran hər zaman olduğu kimi, bir tərəfdən dostluq və qardaşlıqdan dəm vurduğu halda, digər tərəfdən ölkəmizə qarşı təxribatlarını davam etdirir. Bu yanaşmanı dəyişməyin əsl vaxtıdır. İran artıq tamamilə ifşa olunduğuna görə bu siyasəti dəyişməsinin zamanı çatıb. Azərbaycanın isə nə istədiyi məlumdur, mövqeyi prinsipial və qətiyyətlidir. Biz İranın da nə istədiyini yaxşı bilirik. Lakin rəsmi Tehran bilməlidir ki, həmin məqsədə və hədəfə çata bilməyəcək".

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2023.- 12 mart.- S.8.